

NIEUWS

B5 nieuwsbrief mei 2019

Mei 2019

Blijf op de hoogte – nieuwsbrief B5

Woonruimte voor vogels en vleermuizen in Brabantse 'B5' steden

Stadsvogels en vleermuizen zijn al honderden jaren afhankelijk van mensen voor hun woonruimte. Door o.a. isolatie en betere afdichting van gaten en kieren onder daken hebben deze dieren het moeilijk gekregen. Samen met de gemeenten Breda, Eindhoven, Helmond, 's-Hertogenbosch en Tilburg (de Brabantse 'B5') gaan Vogelbescherming en de Zoogdierverseniging hier iets aan doen.

Met deze e-mailnieuwsbrief willen we u als betrokkene bij het B5-project op de hoogte houden van de ontwikkelingen. We versturen deze nieuwsbrief ongeveer eens per kwartaal. De nieuwsbrieven worden ook op de projectwebsite gepubliceerd: www.vogelbescherming.nl/b5. Hier kunnen geïnteresseerden die deze nieuwsbrief niet rechtstreeks kregen, zich aanmelden. Wilt u deze nieuwsbrief NIET ontvangen? Geef svp een seintje aan Debby Veenendaal bij Vogelbescherming Nederland: debby.veenendaal@vogelbescherming.nl.

Inhoud:

Maatregelen	p. 2
• Tilburg	
• Eindhoven	
• 's-Hertogenbosch	
• Breda	
• Helmond	
Vrijwilligers op kerkbezoek	p. 4
Factsheets vleermuizen	p. 8
Artikel 'Natuurinclusief bouwen, het nieuwe normaal'	p. 8
Contact: algemeen en vrijwilligers	p. 8

Provincie Noord-Brabant

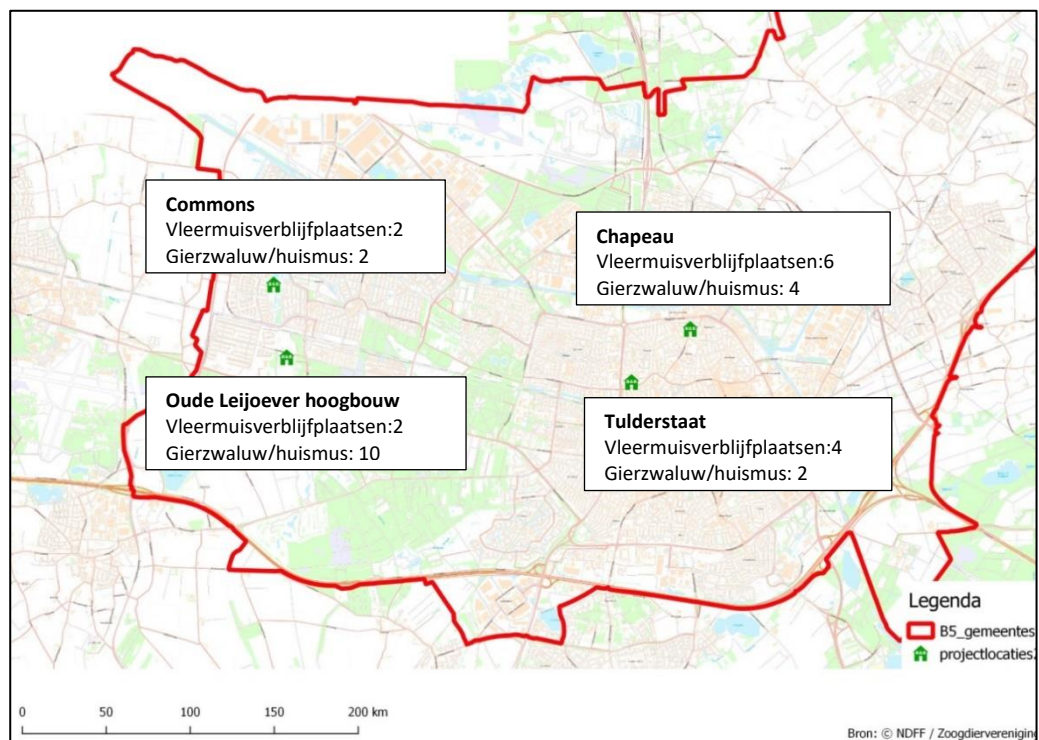

Maatregelen

Tilburg

In Tilburg heeft aannemersbedrijf Nico de Bont B.V. aangegeven interesse te hebben in het inbouwen van voorzieningen voor vogels en vleermuizen bij één van hun projectlocaties in Tilburg. Deze maand is een afspraak ingepland om samen de mogelijkheden hiervoor te verkennen.

In Tilburg gaat dit jaar ook de monitoring starten van de voorzieningen die al zijn ingebouwd in de voorloper van het B5-project, namelijk het "Nature out of a box"-project, dat zich richt op Tilburg. Tot nu toe zijn er op vier locaties voorzieningen voor vogels en vleermuizen ingebouwd.

Locaties waar in Tilburg al voorzieningen zijn ingebouwd in het kader van het B5-project. Op deze locaties vindt dit jaar monitoring plaats of de voorzieningen ook daadwerkelijk gebruikt worden.

Eindhoven

Bij de renovatie van een appartementengebouw aan de Jan Tooropstraat in Eindhoven staan de ontwikkelaar en architect voor een uitdaging: er moet ook groen toegevoegd worden. Maar hoe doe je dat op een bestaand, beperkt stukje grond?

We hebben meegedacht over hoe het bestaande groen verbeterd kan worden en over de mogelijkheden voor begroeide gevels. Goed groen is belangrijk voor stadsvogels. Ook aan nest- en verblijfsplaatsen wordt gedacht; in dit geval gaat de architect gaat op basis van de Checklist zelf aan de slag met het inpassen van voorzieningen in het ontwerp. We zijn benieuwd!

Verder loopt ook de vernieuwing van het Vredesplein in Eindhoven door. In de woningen die vorig jaar gebouwd zijn, zijn al maatregelen toegepast. Ook in de volgende fases, waarvan de bouw begin 2020 start, worden inbouwstenen geplaatst.

's-Hertogenbosch

In Den Bosch heeft ook woningcorporatie Zayaz aangegeven graag mee te doen. Hier zijn we nu praktisch mee aan de slag gegaan. Samen met stadvogeladviseur Rien van der Steen is er afgesproken dat we mee kijken naar de mogelijkheden voor natuurinclusief bouwen in Zayaz' lopende (renovatie)projecten.

Breda

Breda wil in 2030 de eerste "Stad in een Park" zijn en daar hoort natuurinclusief bouwen natuurlijk bij. In de Driesprong in Breda zijn we al betrokken bij de twee nieuwbouwprojecten van Okko Projecten en Wonen BreBurg. Ook bij de laatste ontwikkeling daar, onder de hoede van Van Wanrooij, worden gierzwaluwstenen ingemetseld. Voor vleermuiskasten zijn deze woningen helaas niet geschikt. Leuk om te vermelden is dat de architect de stenen hier zelf heeft opgenomen: precies het doel van B5: laten zien dat het opnemen van ruimte voor vogels en vleermuizen zo gepiept is!

Helmond

In Helmond zijn we met twee mooie nieuwe projecten in sneltreinvaart aan de slag gegaan. Bij de vernieuwing van het deel van de Helmondse binnenstad rond de Willem Beringstraat en Heistraat worden 63 nieuwe woningen gebouwd. In het plan zijn ook een aantal groene daken opgenomen. Wij hebben daar nog een flink aantal neststenen voor huismussen en gierzwaluwen aan toe kunnen voegen. Wordt een mooi natuurinclusief stukje nieuwe binnenstad dus.

Impressie van het nieuwbouwproject Zonnevlinder in de Helmondse binnenstad. Op de voorgrond de Willem Prinzenstraat. © Aannemersbedrijf Reuvers / VFO architects

In het [Eindhovens Dagblad verscheen een artikel](#) over nieuwbouwproject Zonnevlinder.

Hiernaast hebben we advies gegeven voor een nieuwe ontwikkeling van corporatie Bergopwaarts; het gaat om een hoge flat met een flink stuk blinde gevel; een mooie kans voor gierzwaluwen en vleermuizen. We houden jullie op de hoogte.

Een ander leuk nieuwtje uit Helmond: Jan van der Rijt is vanwege zijn jarenlange verdiensten voor de stadsvogels benoemd tot ere-lid van IVN. In 2016 mocht Jan ook al de Gouden Lepelaar ontvangen.

Vrijwilligers op kerkbezoek

Op zaterdag 20 april 2019 hebben vrijwilligers samen met de Zoogdiervereniging de zolders en de toren van twee kerken in Eindhoven bezocht; de Sint-Joriskerk en de Sint-Trudokerk. Op vrijdag 26 april zijn een kerk, een voormalige kerk en een voormalig klooster in Breda bezocht; respectievelijk de Sint Martinuskerk, ANNastede en Don Boscolein. Tijdens deze bezoeken is gezocht naar (sporen van) vleermuizen en vogels. Voor het project werd ook gekeken naar mogelijkheden om de ruimtes toegankelijk en geschikter voor vogels en vleermuizen te maken.

Sint-Joriskerk (Eindhoven)

Bij de Sint-Joriskerk in Eindhoven is de vogelwering in goede staat, waardoor er weinig toegangsmogelijkheden zijn voor vleermuizen en geen toegangsmogelijkheden voor vogels. Hier werden alleen wat oude sporen van laatvlieger, grootoorvleermuizen en duiven gevonden. Op de kerkzolder zouden kleine openingen in het gaas van de luiken gemaakt kunnen worden om vleermuizen hier toegang te geven. Ook voor nestgelegenheid voor gierzwaluwen zijn er bij deze kerk mogelijkheden.

Sint-Trudokerk (Eindhoven)

Bij de Sint-Trudokerk zijn jaren geleden al maatregelen getroffen om gierzwaluwen en vleermuizen toegang te geven tot de zolder. Sporen van gierzwaluwen werden niet gevonden. Er werden wel uitwerpselen van laatvlieger, grootoorvleermuizen en dwergvleermuizen gevonden. Bij het bezoek viel op dat enkele openingen voor vleermuizen na onderhoud weer waren dichtgemaakt. Hieruit blijkt dat het nuttig kan zijn om bij genomen maatregelen aan te geven dat deze maatregelen bewust zijn genomen en waarom dit gedaan is. In de toren van de Sint-Trudokerk is de vogelwering verouderd, waardoor daar wel toegangsmogelijkheden zijn. Hier werden echter alleen wat oude duivensporen en enkele vleermuisuitwerpselen gevonden.

De zolder van de Sint-Joriskerk in Eindhoven (foto: Marjolein van Adrichem)

Enkele uitwerpselen van dwergvleermuizen, grootoorvleermuizen en laatvlieger bij elkaar gezocht in de Sint-Trudokerk in Eindhoven (foto: Marjolein van Adrichem)

Sint Martinuskerk (Breda)

In de Sint Martinuskerk werden uitwerpselen van laatvlieger en grootoorvleermuizen gevonden. Verder lagen er op verschillende plekken stapels takken van nestelende kauwen in toren en zolder van de kerk. Er is bij deze kerk wel vogelwering geplaatst, maar deze wering is voornamelijk aan de binnenkant geplaatst, waardoor de kauwen toch kans zien om op randjes nesten te bouwen. Er zijn twee kasten voor kerkuilen geplaatst op de zolder, maar deze leken alleen gebruikt te worden door kauwen.

ANNAstede (Breda)

Bij ANNAstede, de voormalige Heilige Annakerk die nu in gebruik is als kantorencomplex, is de vogelwering in goede staat. Op de zolder werden dan ook geen toegangsmogelijkheden voor vogels en vleermuizen gevonden en hier werden behalve wat oude sporen van duiven verder geen sporen aangetroffen. Ook de relatief kleine torenspits was volledig afgeschermd met gaas. De zolder van ANNAstede kan vrij makkelijk geschikt gemaakt worden voor vleermuizen en ook voor gierzwaluwen zijn hier mogelijkheden. Daarnaast heeft de beheerder van het gebouw aangegeven open te staan voor advies. Dit lijkt dus een goede locatie om met enkele aanpassingen het aanbod van verblijfplaatsen voor vleermuizen en vogels te vergroten.

Woongroep Don Boscoplein (Breda)

Tenslotte werd de woongroep Don Boscoplein, het voormalige Sint Jansklooster, bezocht. De zolder van dit gebouw is zeer licht door meerdere grote ramen en is in gebruik als opslagruimte. Hier werden geen toegangsmogelijkheden voor vogels en zeer beperkte toegangsmogelijkheden voor vleermuizen gevonden.

Kansen voor vogels en vleermuizen

Bij de meeste bezochte kerken zijn dus verbeteringen mogelijk, in overleg met de beheerders en vrijwilligers zal bekeken worden welke maatregelen gerealiseerd kunnen worden.

Vogelwering in de Sint-Martinuskerk in Breda (foto: Marjolein van Adrichem)

Factsheets vleermuizen

Naast concrete projecten timmeren we ook aan de weg om meer informatie makkelijk beschikbaar te maken voor ontwerpers, bouwers, ontwikkelaars en andere geïnteresseerden. Dankzij de toekenning van een nieuw project in Noord Brabant, waar we jullie in oktober vorig jaar over informeerden, is dit mogelijk. Binnenkort hopen we de laatste hand te leggen aan de factsheets over vleermuizen. Er bestaan al [factsheets over stadvogels en hun omgeving](#), hier komt dus een aanvulling op. Zodra de factsheets beschikbaar zijn, zullen we ze delen.

Artikel 'Natuurinclusief bouwen, het nieuwe normaal'

In samenwerking met Heijmans, OKKO Projecten en Woonstichting 'thuis is er een artikel verschenen op de website van Vogelbescherming Nederland over natuurinclusief bouwen. Het doel van de Zoogdiervereniging en Vogelbescherming Nederland is om (samen met de relevante spelers in de bouwmarkt) van natuurinclusief het nieuwe normaal te maken.

Dit doen we door inspirerende voorbeelden te laten zien. En door informatie te delen over uitdagingen of problemen waar bouwers, projectontwikkelaars en woningcorporaties mee te maken krijgen als ze natuurinclusief gaan bouwen.

Lees het volledige artikel hier: [Natuurinclusief bouwen, het nieuwe normaal](#)

Contact – vrijwilligers

Bent u geïnteresseerd om dit project als vrijwilliger te ondersteunen? Er zijn verschillende mogelijkheden om betrokken te zijn. Neem contact op met Birgit Brenninkmeijer (030-6937 784, Vogelbescherming Nederland) of Vita Hommersen (024-7410 500, Zoogdiervereniging). Birgit en Vita zijn bereikbaar op het e-mailadres B5@zoogdiervereniging.nl.

Provincie Noord-Brabant

Contact – algemeen

Mocht u naar aanleiding van deze nieuwsbrief of de activiteiten binnen het project vragen hebben, neem dan contact op met Birgit Brenninkmeijer, projectleider bij Vogelbescherming Nederland: birgit.brenninkmeijer@vogelbescherming.nl, telefoon 030-6937784.

Provincie Noord-Brabant

